

06.02.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**06 Şubat 2023
Pazartesi**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

06 Şubat 2023 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Beykoz Üniversitesi Lisans ve Önlisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Deney Hayvanları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Kütahya Dumlupınar Üniversitesi İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

7,4'lük deprem: 10 ili vurdu

Kahramanmaraş'ın Pazarcık ilçesinde saat 04.17'de 7,4 büyüklüğünde deprem meydana geldi. Ardından Gaziantep'te büyüklükleri 6,6 ile 6,5 olan iki deprem yaşandı. 10 ili vuran depremler sonrası ilk belirlemelere göre, 70'in üzerinde can kaybı, 400'ün üzerinde yaralı var. Göçük altındaki vatandaşları kurtarma çalışmaları sürüyor.

Kahramanmaraş'ta 7.4 büyüklüğünde deprem meydana geldi. 7,4 büyüklüğündeki deprem, 7 kilometre derinlikte oldu. Depremin şiddeti Gaziantep, Malatya, Batman, Bingöl, Elazığ, Kilis, Diyarbakır, Mardin, Siirt, Şırnak, Van, Muş, Bitlis, Hakkari, Adana, Osmaniye ve Hatay'ı da vurdu. Öte yandan AFAD'ın internet sitesinde yer alan bilgiye göre 04.26'da Gaziantep'in Nurdağı ilçesinde 6,4 büyüklüğünde ve saat 04.36'da Gaziantep'in İslahiye ilçesinde 6,5 büyüklüğünde deprem meydana geldi. 6,5 büyüklüğündeki deprem, 9,77 kilometre derinlikte oldu.

AFAD: 76 can kaybı, 440 yaralı var

AFAD, merkezi Kahramanmaraş'ın Pazarcık ilçesi olan 7,4 büyüklüğündeki depremde saat 06.30 itibarıyla 7 ilde 76 kişinin yaşamını yitirdiğini, 440 kişinin yaralandığını açıkladı. 06.30 itibarıyla 42 artçı depremin meydana geldiği belirtildi.

Osmaniye'de 34 bina yıkıldı, 5 kişi hayatını kaybetti

Deprem nedeniyle Kahramanmaraş, Kilis, Diyarbakır, Adana, Osmaniye, Gaziantep, Malatya ve Hatay'da bazı binalar yıkıldı.

Yıkılan binaların bulunduğu bölgelerde arama kurtarma çalışmaları başlatıldı.

Osmaniye Valisi Erdinç Yılmaz, kentte 34 binanın yıkıldığını, 5 kişinin hayatını kaybettiğini, kurtarma çalışmalarının sürdüğünü söyledi.

Kilis

Kilis Valiliği, "07.15 itibarıyla 49 ihbar alınmıştır. Musabeyli ilçesinde 4 ölü, 10 yaralı bulunmaktadır." açıklaması yaptı.

Şanlıurfa'da 16 bina yıkıldı, 12 kişi hayatını kaybetti

Şanlıurfa Valisi depremde 12 kişinin hayatını kaybettiğini, 16 binanın çöktüğünü açıkladı. Bölgede vatandaşlar soğuk hava ve yağmur altında dışarıda bekleyişini sürdürüyor.

Malatya Valisi: İlk belirlemelere göre 130 bina yıkıldı

Malatya Valisi Hulusi Şahin, kentte depremde şu ana kadar 23 kişinin hayatını kaybettiğini, 420 kişinin yaralandığını, 140 binanın yıkıldığını belirtti.

Diyarbakır'da 14 kişi yaşamını yitirdi

Diyarbakır Valisi Ali İhsan Su depremin ardından açıklamalarda bulundu.

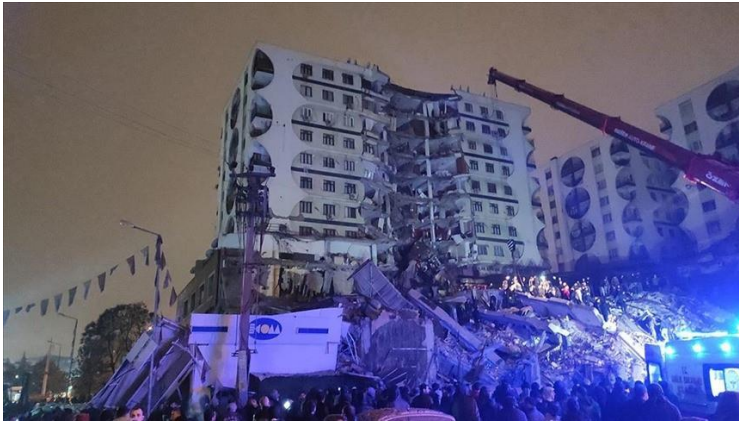
Vali Ali İhsan Su, yaşanan depremde 6 binanın yıkıldığını 79 vatandaşın yaralandığını açıkladı.

Son gelen bilgilere göre, depremde 14 kişi hayatını kaybetti.

Diyarbakır'da Valilik koordinasyonunda kriz merkezi oluşturuldu. Diyarbakır'da ilk belirlemelere göre, yıkılan 6 binada arama kurtarma çalışmasının yürütülmesi amacıyla AFAD, UMKE, 112 Acil Sağlık, polis, jandarma ve itfaiye ekipleri sevk edildi.

Merkez Yenişehir ilçesi Ofis Senti Kooperatifler Mahallesi Kurt İsmail Paşa 2. Sokak'ta yıkılan binada, ekiplerin arama kurtarma çalışması devam ediyor. Binadan 7 kişi çıkarıldı, enkazdan çıkarılanlar sağlık ekiplerince hastanelere kaldırıldı.

Arama kurtarma çalışmaları sürüyor.

Adana'da yıkılan binalar var

Adana Valisi Süleyman Elban, TRT Haber'e açıklamalarda bulundu.

Vali Elban, "Kahramanmaraş merkezli deprem ilimizde de çok şiddetli bir şekilde hissedildi. Tufanbeyli ilçemizde yıkılan binada bir kişi kaldı, enkaz altında olanları çıkardık. Çukurova ilçemizde bir bina yıkıldı. Yıkılan binamızda AFAD ekiplerimiz arama kurtarma çalışmalarına başladılar. Biz de kriz merkezinde konuyu takip ediyoruz. Şu ana kadar can kaybı ile ilgili net bilgiler bize ulaşmadı. Çukurova'da yıkılan 11 katlı binadan endişelerimiz var. Çukurova'da başka yerlerde de hasarlı, yıkılmış binalar olduğu bilgisi de geldi." ifadelerini kullandı.

Adana Belediye Başkanı ise biri 17 diğeri 14 katlı olmak üzere ilk belirlemelere göre 3 apartmanın tamamen yıkıldığını belirtirken, ekiplerin rahat çalışabilmesi için vatandaşlardan yolları boşaltmalarını istedi.

Gaziantep'te 531 göçük var

Gaziantep Valisi Davut Gül: "Depremi ardından ilk andan itibaren 657 ihbar aldık, tamamı değerlendirildi, kent genelinde 531 göçük söz konusu" açıklamasını yaptı.

Adıyaman'da 28 vatandaş hayatını kaybetti

Depremde Adıyaman'da 28 kişi hayatını kaybetti. Adıyaman Valisi Mahmut Çuhadar, 100 binanın yıkıldığını açıklarken, tedbir amaçlı doğalgazın kesildiğini açıkladı.

Hayat Valisi: Devlet hastaneleri ve polisevi yıkıldı

Hatay Valisi Rahmi Doğan, Kahramanmaraş'ın Pazarcık ilçesi merkezli 7,4 büyüklüğündeki deprem sonucu kentte yıkılan binalar bulunduğunu söyledi.

İskenderun ve Antakya'da devlet hastaneleri ile polisevinin yıkıldığını belirten Doğan, şunları kaydetti:

"Antakya ve Kırıkhan'da yıkık binalar var. İskenderun'daki ve Antakya'daki devlet hastaneleri yıkıldı. Polisevi de yıkıldı. Vatandaşların oturduğu binalarda yıkıntılar var. Şu anda jandarmanın bahçesine bir karargah kurduk, bütün birimleri buraya topladık. Elimizdeki imkanlarla oralara müdahale etmeye çalışıyoruz. Havaalanı pistinde biraz sıkıntı var, uçakların inmesinde problem yaşanıyor. Mevcut imkanlarımızla faaliyetleri koordine ediyoruz. Hayatını kaybedenler var, çok sayıda da yaralımız var."

Kayseri

Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Memduh Büyükkılıç, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, Kayseri Valiliği koordinesinde oluşturulan kriz merkezinde tüm ilçelerle görüştüklerini bildirdi.

Büyükikılıç, "Develi ilçesi Yaylacık Mahallesi'nde 2 ev, Sarız Dayıoluk Mahallesi'nde bir ahır ağır hasar almış, 4 hayvan telef olmuştur. Şükürler olsun ki bunların dışında şehrimizde herhangi bir can ve mal kaybı bulunmamaktadır. Ulaşamadığımız yer, kapalı olan yolumuz bulunmamaktadır." ifadelerini aktardı.

"Van'da olumsuz bir durum yaşanmadı"

Van'da Afet Acil Durum (AFAD) İl Müdürlüğünce 37 kişilik arama kurtarma ekibi, 5 acil müdahale aracı ve 2 arama kurtarma köpeği Kahramanmaraş'a sevk edildi. AFAD İl Müdürü Ali İhsan Körpeş, depremin birçok ilde hissedildiğini söyledi. Van'da olumsuz durumun yaşanmadığını belirten Körpeş, "Kahramanmaraş ve diğer illerimizde yıkımın olduğu yönünde bilgiler var. Değerlendirmemizi yaptık. Ekiplerimiz yola çıktı." dedi.

AFAD, uluslararası yardım çağrısında bulundu

Kahramanmaraş'ta yaşanan depreme ilişkin AFAD tarafından paylaşılan bilgide, "Dışışleri Bakanlığı ile yapılan görüşmelerde ERCC (Acil Müdahale Koordinasyon Merkezi) üzerinden kentsel arama ve kurtarma alanında uluslararası yardım çağrısında bulunulmuştur." ifadeleri kullanıldı.

AFAD'dan yapılan açıklamada, Kahramanmaraş'taki 7,4 büyüklüğündeki deprem sonrasında en büyüğü 6,6 olmak üzere 32 artçı sarsıntının meydana geldiği belirtildi.

Depremin Kahramanmaraş, Hatay, Osmaniye, Gaziantep, Şanlıurfa, Diyarbakır, Malatya ve Adana başta olmak üzere çevre illerde yoğun şekilde hissedildiği aktarılan açıklamada, Türkiye Afet Müdahale Planı kapsamında depremin "4. seviye" olarak ilan edildiği bildirildi.

AFAD merkezinde tüm afet gruplarının toplandığı bilgisine yer verilen açıklamada, şunlar kaydedildi:

"Dışışleri Bakanlığı ile yapılan görüşmelerde ERCC üzerinden kentsel arama ve kurtarma alanında uluslararası yardım çağrısında bulunulmuştur. Bölgede koordinasyona destek sağlamak üzere Kahramanmaraş'a Kayseri Valisi, Hatay'a Mersin Valisi, Gaziantep'e Mardin Valisi, Adıyaman'a Tunceli Valisi, Osmaniye'ye Bingöl Valisi ve Malatya'ya Sivas Valisi görevlendirilmiştir.

Genelkurmay Başkanlığı tarafından bölgeye yönlendirilen ekipleri taşımak üzere 2 uçak görevlendirilmiştir. Tüm il AFAD Müdürlükleri teyakkuza geçirilmiş olup arama ve kurtarma başta olmak üzere tüm ekipler bölgeye sevk edilmiştir. Gelişmeleri takip ediyoruz. Kamuoyuna saygıyla duyurulur."

MSB: Nakliye uçakları göreve hazır

Milli Savunma Bakanlığı'ndan (MSB) yapılan açıklamada, insani yardım tugaylarının göreve hazır olduğu ve AFAD ile koordinasyona geçildiği belirtildi.

MSB'den yapılan açıklama şöyle:

"TSK İnsani Yardım Tugayı unsurları ile AFAD'ın talepleri kapsamında nakliye uçakları göreve hazırdır. Taleplerin karşılanması için koordinasyona başlanmıştır."

Dördüncü seviye alarm

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Kahramanmaraş'ın Pazarcık ilçesinde meydana gelen 7,4 büyüklüğündeki depreme ilişkin, "Türkiye'nin birçok noktasından arama kurtarma ekipleri bölgeye sevk ediliyor, biz de bakan arkadaşlarımızla bölgelere gideceğiz." dedi.

Soylu, AFAD Koordinasyon Merkezi'nde, Kahramanmaraş'ın Pazarcık ilçesinde yaşanan 7,4 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklamalarda bulundu.

Depremden Hatay, Gaziantep, Osmaniye, Malatya, Adıyaman, Adana, Diyarbakır, Kilis ve Şanlıurfa'nın etkilendiğini dile getiren Soylu, "Şu anda bütün valilerimiz jandarma ve emniyet, TSK, AFAD ve Kızılay ekiplerimiz görevlerinin başında ilgili bölgelere sevk ediliyor. Biz de bakan arkadaşlarımızla beraber yola çıkıyoruz. Kahramanmaraş'a ben gideceğim. Hatay'a Tarım ve Orman Bakanımız gidecek. Gaziantep'e Murat Kurum, Osmaniye'ye Gençlik ve Spor Bakanı gidecek. Adıyaman'a Ulaştırma Bakanı İstanbul'dan şu anda geçiyor. Malatya'ya Kültür ve Turizm Bakanı gidecek. Sağlık Bakanımız ise buraya intikal ediyor." ifadelerini kullandı.

AFAD içerisinde oluşturulan basın merkezinden belirli zamanlarda vatandaşlara bilgi verileceğini ileten Soylu, şöyle devam etti:

"Bazı yerlerde ciddi trafik sıkışıklıkları söz konusu. Öncelikle ambulans ve arama kurtarma ekiplerine yol açabilmek için vatandaşlarımızın bulunduğu yerlerde araçları hareket ettirmemeleri önemli. Cep telefonları konusunda tüm Türkiye'de vatandaşlarımızdan tek bir isteğimiz var, cep telefonlarını deprem bölgesi haricinde kullanmamaları ve hatları meşgul etmemeleri. Özellikle sosyal medyada dezenformasyonlar bu saatte hem yanıltıcı hem de meşgul edici ve milletimizi üzen bir noktaya getirmektedir."

Kargo uçaklarının sevkata hazır olduğunu belirten Soylu, şunları kaydetti:

"Maalesef hayatını kaybeden vatandaşlarımız var. Bilgi aldıkça AFAD merkezinden İletişim Başkanlığı gün boyunca vatandaşlarımızı bilgilendirecek ve yönlendirici anonslar bildireceklerdir. En büyüğü 6,6 olan 22 artçı deprem oldu. Bu yüzden hasarlı binalara kesinlikle girilmemesi ve şu anda bahsettiğim bölgelerde de mümkün olduğunca dışarıda durulması durumun esasıdır."

Tüm birimler teyakkuz halinde

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan deprem nedeniyle yayımladığı mesajda şunları kaydetti:

"Kahramanmaraş'ta meydana gelen ve ülkemizin pek çok yerinde hissedilen depremden etkilenen tüm vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. İlgili tüm birimlerimiz AFAD koordinasyonunda teyakkuz halindedir.

Depremden etkilenen bölgelere arama kurtarma ekiplerimiz ivedilikle sevk edilmiştir. İçişleri ve Sağlık Bakanlığımız, AFAD, Valiliklerimiz ve diğer tüm kurumlarımız çalışmalarına hızla başlamıştır.

Biz de yaşanan deprem sonrası başlatılan çalışmaları koordine ediyoruz. Yaşadığımız bu felaketi inşallah hep birlikte en kısa sürede ve en az hasarla atlatmayı temenni ediyor, çalışmalarımızı sürdürüyoruz."

Deneyimli valilere görev

10 ili vuran 7,4 büyüklüğündeki depremin ardından koordinasyon için bazı illerin valiliklerine yeni görevlendirmeler yapıldı. Kayseri valisi Kahramanmaraş'a, Mersin valisi Hatay'a, Mardin valisi Gaziantep'e, Tunceli valisi Adıyaman'a, Bingöl valisi Osmaniye'ye ve Sivas valisi Malatya'ya görevlendirildi.

Deprem bölgesi için "kan bağıışı" çağrısı

Türk Kızılay Genel Başkanı Kerem Kınık, Kahramanmaraş'ta meydana gelen 7,4 büyüklüğündeki deprem sonrası, bölgeye ilk etap sevkıyat için ulusal kan stoklarının mevcut olduğunu ancak ilerleyen saatlerde olabilecek ilave ihtiyaçlar için, vatandaşları tüm Türkiye'de kan bağıışına davet etti.

İletişim Başkanlığı: Kapanan telefon hatları açıldı

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığının sosyal medya hesabından yapılan açıklamada, Kahramanmaraş'ın Pazarcık ilçesinde meydana gelen deprem dolayısıyla bölge halkının mağdur olmaması için tüm GSM operatörlerinin kapasite arttırarak kapanan telefon hatlarının açılacağı ve internet hizmeti sağlayacağı kaydedildi.

Açıklamada, "Tüm GSM operatörleri kapasite arttırarak kapanan telefon hatları açılmıştır." bilgisi paylaşıldı.

İstanbul'dan arama kurtarma ekipleri gönderildi

İstanbul Valisi Ali Yerlikaya, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, "Deprem, hemen sonra AFAD'dayız. İstanbul'dan deprem bölgesine ilk etapta 80 AFAD görevlisi, 27 akredite belediye ve STK, 968 Arama Kurtarma gönüllüsü, 4 K9 köpeği, 2 tır ve yardım malzemesi yola çıktı. Başımız sağ olsun. Yaralılarımıza acil şifalar diliyorum." ifadelerini kullandı.

"Toplam 260 personelimiz uçakla bölgeye hareket ediyor"

İstanbul Büyükşehir Belediye (İBB) Başkanı Ekrem İmamoğlu da sosyal medya hesabından deprem bölgesine arama kurtarma ekipleri ve yardımların yola çıktığını belirterek, şunları kaydetti:

"AFAD ile koordine şekilde 2 arama kurtarma aracı ve 200 İtfaiye personelimiz, 1 yemek tırı, Hamidiye Su ve Halk Ekmek tırları deprem bölgesine hareket etti. Toplam 260 personelimiz uçakla bölgeye hareket ediyor. Ayrıca soba, battaniye gibi ihtiyaç malzemeleri de yola çıkmıştır."

Azerbaycan, deprem nedeniyle Türkiye'ye 370 kişilik arama kurtarma ekibi gönderecek.

Tarım ürünleri ihracatında ocak ayı rekoru

Türkiye tarım sektörü, 2 milyar 875 milyon dolarla tüm zamanların en yüksek ocak ayı ihracatına imza attı.

Türkiye tarım sektörü, yıla ihracat rekoruyla başladı. Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin (TİM) verilerine göre, tarım sektörü, 2 milyar 875 milyon dolarla tüm zamanların en yüksek ocak ayı ihracatına imza attı. Ocakta geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 12,8 artan tarım ihracatı, Türkiye'nin toplam dış satımından da yüzde 14,8 pay aldı.

Tarım bünyesinde faaliyet gösteren 10 sektörden 6'sı ihracat rekoru kırdı. Hububat, bakliyat yağlı tohumlar ve mamulleri 989 milyon 465 bin dolar, mobilya, kağıt ve orman ürünleri 626 milyon 716 bin dolar, yaş meyve ve sebze 325 milyon 101 bin dolar, kuru meyve ve mamulleri 128 milyon 117 bin dolar, zeytin ve zeytinyağı 119 milyon 781 bin dolar, süs bitkileri ve mamulleri 13 milyon 964 bin dolarla tüm zamanların en yüksek ocak ayı ihracatını gerçekleştirdi.

Ocakta geçen yılın aynı dönemine göre, hububat, bakliyat yağlı tohumlar ve mamulleri yüzde 19,3, yaş meyve ve sebze yüzde 14,3, kuru meyve ve mamulleri yüzde 7,3, zeytin ve zeytinyağı sektörü yüzde 219,2, süs bitkileri ve mamulleri yüzde 12,5, mobilya, kağıt ve orman ürünleri yüzde 12,4 ihracat artışı kaydetti.

Yaş meyve ve sebze sektörünün ihracatı 100 milyon doları aştı

Tarım bünyesinde rekor kıran sektörlerde Irak, Rusya Federasyonu, Almanya, İspanya ve Hollanda öne çıktı.

Irak'a hububat, bakliyat yağlı tohumlar ve mamulleri 164 milyon 32 bin dolar, mobilya, kağıt ve orman ürünleri 76,3 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirdi.

Rusya Federasyonu'na yaş meyve ve sebze sektörü 102,9 milyon dolar tutarında dış satım yaptı. Almanya'ya kuru meyve ve mamulleri 16,8 milyon dolar, İspanya'ya zeytin ve zeytinyağı 45,1 milyon dolar, Hollanda'ya süs bitkileri ve mamulleri 3,8 milyon dolar tutarında ihracat gerçekleştirdi.

TİM verilerine göre, bu yıl ve 2022'nin ocak döneminde tarım grubu ve tarıma bağlı sektörlerin ihracatı (dolar) şöyle:

SEKTÖRLER	1 - 31 OCAK		
	2022	2023	Değişim (2023/2022) (%)
I. TARIM	2.549.931	2.875.571	12,8
A. BİTKİSEL ÜRÜNLER	1.692.138	1.976.634	16,8
Hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri	829.222	989.465	19,3
Yaş meyve ve sebze	284.428	325.101	14,3
Meyve sebze mamulleri	172.967	170.740	-1,3
Kuru meyve ve mamulleri	119.387	128.117	7,3
Fındık ve mamulleri	181.951	143.380	-21,2
Zeytin ve zeytinyağı	37.522	119.781	219,2
Tütün	54.249	86.086	58,7
Süs bitkileri ve mamulleri	12.415	13.964	12,5
B. HAYVANSAL ÜRÜNLER	300.295	272.221	-9,3
Su ürünleri ve hayvansal mamuller	300.295	272.221	-9,3
C. AĞAÇ VE ORMAN ÜRÜNLERİ	557.497	626.716	12,4
Mobilya, kağıt ve orman ürünleri	557.497	626.716	12,4

FAO: Küresel gıda fiyatları 10 aydır düşüyor

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), küresel gıda fiyatlarının, bitkisel yağ ve şeker fiyatlarındaki gerilemenin etkisiyle Ocak'ta düşüşünü art arda 10. aya taşıdığını duyurdu.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) tarafından yapılan açıklamaya göre, gıda ürünlerinin uluslararası fiyatlarındaki aylık değişiklikleri izleyen FAO Gıda Fiyat Endeksi, Ocak'ta bir önceki aya kıyasla yüzde 0,8 düşerek 131,2 puan oldu. Böylece, endeks art arda düşüşünü 10. aya taşıdı.

FAO açıklamasında, endeksin Rusya-Ukrayna savaşı başlamasının ardından geçen yılın Mart ayındaki rekor seviyesinden yaklaşık yüzde 18 (28,5 puan) düştüğü belirtildi.

Endeks, Rusya-Ukrayna savaşının başlamasından sonra Mart 2022'de 159,7 puana ulaşarak rekor kırmıştı.

Küresel gıda fiyatlarının ocakta bitkisel yağlar, süt ürünleri ve şeker kaynaklı düşüş göstermesi dikkati çekti.

Tahıl artış gösterdi

Bitkisel Yağ Fiyat Endeksi, ayçiçeği tohumu ve koza yağı fiyatlarının düşmesi nedeniyle aylık bazda yüzde 2,9 azaldı. Endeks bir yıl önceki seviyesinin yaklaşık yüzde 25 altına inerek 140,4 puan oldu.

Tahıl Fiyat Endeksi, aylık bazda yüzde 0,1, yıllık bazda ise yüzde 4,8 artış gösterdi. Uluslararası buğday fiyatları, Avustralya ve Rusya'da üretim beklentilerinin aşılmasıyla küresel arzın artmasıyla ocakta yüzde 2,5 düştü. Buna karşın pirinç fiyatları tedarikin sıkı olması, Asya'da güçlü yerel talep ve **döviz kuru** hareketlerinin etkisiyle aylık bazda yüzde 6,2 arttı.

Şeker Fiyat Endeksi, dünyanın en büyük şeker ihracatçısı olan Brezilya'da uygun hava koşullarının verimli üretim beklentilerini artırması nedeniyle aylık bazda yüzde 1,1 geriledi.

Aynı dönemde FAO Süt Ürünleri Fiyat Endeksi yüzde 1,4 ve Et Fiyat Endeksi de yüzde 0,1 düşüş gösterdi.

FAO, tahıl üretimi tahminini yükseltti

FAO, küresel üretim, tüketim, ticaret ve stok eğilimlerine ilişkin değerlendirmelerin yer aldığı Tahıl Arz ve Talep Özeti Raporu'nu da yayımladı.

Rapora göre, FAO, 2022'de küresel tahıl üretimi tahminini 2 milyar 756 milyon tondan 2 milyar 765 milyon tona çıkardı.

Raporda, Avustralya ve Rusya'nın buğday üretimini yukarı yönlü revize etmesi sayesinde 2022'de rekor bir küresel buğday üretimi beklendiği belirtildi.

FAO, küresel pirinç üretim tahminini ise Çin'deki üretimin beklenenden düşük olması nedeniyle aralık tahminine göre 1,2 milyon ton düşürerek 512 milyon tona çekti.

Raporda, 2022-2023'te küresel tahıl kullanımının 2021-2022 seviyesinin yüzde 0,7 altına inerek 2 milyar 779 milyon tona gerileyeceği öngörüldü.

Bakan Kirişci açıkladı! Avrupa'da birinci, dünyada ilk 10'dayız

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişci, tarımsal ithalat ve ihracatla ilgili açıklama yaptı. Kirişci "Tarımsal gayrisafi hasıla olarak Avrupa'da birinci, dünyada da ilk 10'da olduğumuzu belirtmek istiyorum. 'Evet, ülke ihraç ediyor olabilir ama ithalat da yapıyor" dedi.

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişci, **"Su Verimliliği Seferberliği ve Suda Sıfır Kayıp" sloganıyla yola çıktıkları faaliyetlere, gençlerden destek beklediklerini bildirerek, "Tarım ve çevre sizlere emanet ve bu emaneti siz gençler aracılığıyla ileriye doğru taşımamız gerekiyor."** dedi.

Kirişci, Gençlik ve Spor Bakanlığınca organize edilen **"7. Dönem Tematik Kış Kampları"** kapsamında, gençlere yönelik, video konferans yöntemiyle "Akıllı Tarım ve Çevre" konulu bir konuşma yaptı.

Pandemi döneminde konu daha iyi anlaşıldı

Gençlerin ülkenin geleceği ve umudu olduğuna işaret eden Kirişci, tarımın öneminin gençler tarafından iyi bilindiğini belirtti. İnsanlık var olduğundan bu yana, tarımsal üretimin önemini koruduğunun altını çizen Kirişci, pandemi döneminde de bu konunun daha iyi anlaşıldığını vurguladı.

52 milyon turisti kendi ürettiklerimizle doyurduk

Kirişci, Rusya-Ukrayna savaşının başlamasının ardından, insanlarda panik oluştuğunu ve dünyada gıda krizinin konuşulmaya başlandığını anımsatarak, **"Türkiye, bunları kendi halkına asla yaşatmadı. Sadece 85 milyon vatandaşımızın doyurulması işi değil, vatandaşlarımızın yanı sıra Türkiye'yi güvenli liman olarak gören ve bize gelip sığınanlara da bu konularda tedarikçi olduk.**

Yetmedi ülkemizi ziyarete gelen yine 52 milyon turisti de yine kendi ürettiklerimizle doyurmayı başardık. Dahası Türkiye, 2022 yılında tam 30 milyar dolarlık bir ihracat gerçekleştirdi." değerlendirmesinde bulundu.

Avrupa'da birinci, dünyada da ilk 10'dayız

Bütün bunların, üretici ve sanayicilerin ortak çabasıyla başarıldığına dikkati çeken Kirişci, şöyle devam etti:

"Tarımsal gayrisafi hasıla olarak Avrupa'da birinci, dünyada da ilk 10'da olduğumuzu belirtmek istiyorum. 'Evet, ülke ihraç ediyor olabilir ama ithalat da yapıyor, acaba burada biz net ihracatçı mıyız?' sorusunu da sorabilirsiniz haklı olarak.

Bu yıl dahil, 2022 de dahil, anormal girdi fiyatlarının olduğu bir dönemde, çok şükür 6,6 milyar dolarlık bir dış ticaret fazlası verdiğimizizi, yani net ihracatçı olduğumuzu göğsümüzü gere gere ifade edebilirsiniz."

Algı şahane, gerçekler acı!

Tarım ve Orman Bakanlığının tarımda gündeme gelen sözde iddiaları çürütmek için hazırlattığı “Kamuoyunda Gündeme Gelen İddialar Gerçekler” kitapçığında, gerçekleri nasıl çarpıttığı ortaya çıktı.

Sadettin İnan

Türkiye, hayvancılıkta uyguladığı yanlış politikalardan dolayı dön/dolaş ithalata mahkum bırakılırken, Macaristan ve Güney Amerika'dan yapılan 20 bin baş kasaplık hayvan ithalat yeterli görülmeyerek, Bakanlığın yeni arayışlar içine girdiği ortaya çıktı. Et ve Süt Kurumu Genel Müdürü Mustafa Kayhan'ın bir haftadır Avrupa'da olduğu ortaya çıkarken, Kayhan'ın yeni ithalatlar için Avrupa'ya gittiği kaydediliyor.

KASAPLIK HAYVANI ÜRETEMİYEN ÜLKELER İTHAL EDER!

Besilik hayvan ithalatı yerli besiciye bir katma değer sağladığı için savunulan bir ithalat olurken, kasaplık hayvan ithalatı ise hayvanlar üreticiye hiçbir katma değer sağlamadan ithal edilir edilmez doğrudan kesildiği için yerli üreticiyi bitiren bir ithalat kalemini oluşturuyor. Ülke hayvancılığının aleyhine olmasına rağmen Türkiye, kasaplık hayvan ithalatına mahkum bırakılırken, diğer taraftan Tarım Bakanlığının hayvancılıkta algı peşine olması dikkat çekiyor.

BAKANLIĞIN HAZIRLADIĞI KİTAPÇIKTA TÜRKİYE HAYVAN VARLIĞINDA AVRUPA BİRİNCİSİ!

Tarım ve Orman Bakanlığının, sözde gündemdeki asılsız iddialarla ilgili kamuoyunu doğru bilgilendirmek için hazırladığı kitapçıkta; ‘Türkiye’nin hayvan varlığı bakımından Avrupa’nın birincisi olduğunun belirtilmesi’ yok artık dedirtti. Türkiye’nin kesimlik hayvan bulunamadığı için Macaristan ve Güney Amerika’dan kasaplık hayvan ithalatı yaptığı bir dönemde hazırlanan kitapçıkta, Türkiye’nin büyükbaş ve küçükbaş hayvan varlığı bakımında Avrupa’nın birincisi olduğu belirtilmesi, yaşanan tutarsızlığı ortaya koydu.

HAYVAN VARLIĞI ARTIYORSA İTHALAT NEDEN YAPILIYOR?

2002’den 2022’ye son 20 yılda büyükbaş hayvan sayısında yüzde 80,8, küçükbaş hayvan sayısında ise yüzde 83,4 arttığı belirtilen kitapçıkta, 2022 itibarıyla ülkedeki büyükbaş hayvan sayısının 17,9 milyon, küçükbaş hayvan sayısının ise 58,5 milyon adet olduğu belirtildi.

BU NASIL BİRİNCİLİK! ESKİ GENEL MÜDÜRÜ İTHAL HAYVAN BULMAK İÇİN KAPI KAPI AVRUPA’YI DOLAŞIYOR!

Kitapçıkta, “2002-2022 döneminde hayvan sayısında önemli artışlar olmuştur. Büyükbaş ve küçükbaş hayvan varlığında AB’de 1. sıradayız” denilirken, Et ve Süt Kurumu Genel Müdürü Mustafa Kayhan’ın Macaristan ve Güney Amerika’dan yapılan 20 bin baş kasaplık hayvan ithalatı bile yeterli görülmeyle, yeni ithalatlar için bir haftadır Avrupa’da kapı kapı dolaşması yaşanan acı çelişkiyi gözler önüne seriyor.

Enflasyon sepeti güncellendi

TÜİK, 2023 için kadın taytını enflasyon sepetine alırken, kakaolu toz içecek, pamuklu kumaş, çocuk gömleği, plastik mutfak eşyaları, hastane yatak ücreti ve kültürel faaliyetleri sepetten çıkardı.

Türkiye İstatistik Kurumu(TÜİK), 2023 yılı için enflasyon sepetinde yer alan ürünleri ve ağırlıklarını güncelledi.

TÜİK'ten yapılan açıklamaya göre, 2023 yılında TÜFE mal ve hizmet sepetine yeni giren tek madde 'Kadın Tayt (Penye)' iken sepetten çıkan maddeler; Kakaolu Toz İçecek, Pamuklu Kumaş, Çocuk Gömlek, Plastik Mutfak Eşyaları, Hastane Yatak Ücreti ve Diğer Kültürel Faaliyetler oldu.

Ayrıca, Sigara, Otomobil (Dizel), Otomobil (Benzinli), Uçak Bileti Ücreti, Cep Telefonu Görüşme Ücreti, Otoban Geçiş Ücreti, Magazin ve Dergi, Elektrikli Süpürge, Kablolu-Özel Televizyon Yayın Hizmetleri, Telefon Yedek Parçaları, Diğer Sağlık Ürünleri, Cilt ve Vücut Ürünleri ve Balık maddeleri altında kapsanan madde çeşitleri ve madde çeşit ağırlıkları güncellendi.

Tüketim tercihleri sepete yansıtıldı

Açıklamada şöyle denildi: "Bu değişikliklerin sebebi, hanehalklarının madde çeşidi düzeyinde değişim gösteren güncel tüketim tercihlerinin TÜFE sepetine yansıtılabilmesidir. Örneğin; "Sigaralar (madde)" için yeni 6 bir ürünün (madde çeşidi) piyasaya girmesi veya yaygın olarak tüketilir hale gelmesi durumunda madde sepetine 'çeşit' olarak eklenmesi gerekmektedir.

Aynı durum otomobiller için de geçerlidir. Her yıl yeni modellerin piyasaya girmesi ve bazı modellerin üretimine son verilmesi nedeniyle “Otomobil (Dizel)” ve “Otomobil (Benzinli)” maddeleri için fiyatı derlenen marka ve modeller (madde çeşidi) güncellenmekte, ayrıca tüketicilerin zaman içinde değişen tercihleri (örneğin; vites türü) de sepette yer alan madde çeşidi tanımlarına ve ağırlıklarına yansıtılmaktadır.

Zincirleme endeks yapısı dolayısıyla, yapılan güncellemeler endekse saf fiyat değişimi olarak yansımaktadır.

Mevsimsel ürünlerin TÜFE hesaplamalarında kullanımı belirli bir mevsimsel çetele üzerinden takip edilmektedir. Çetelede mevsimsel ürünlerin fiyatlarının hangi aylar için derleneceği önceden belirlenmektedir. Mevsimsel ürün olarak ele alınan maddeler, gıda ve giyim grupları altında yer alan, iklim ve mevsimsel koşullara göre satış dönemleri değişkenlik gösterebilen ürünlerdir.

TÜFE’de çetelenin oluşturulmasında aylara göre geçmiş fiyat serileri ve meyve-sebze üretim değerleri gibi kaynaklar kullanılmaktadır. Mevsimsel ürünler için sezon dışı dönemde Eurostat klavuzunda belirtilen standart ve yöntemler doğrultusunda ilgili ürünlerin fiyat tahmini yapılarak endekse dahil edilmektedir.

2022 yılı TÜFE zincirleme çalışmalarında yapılan analizlerde, yazlık ürünlerin çetelede giriş ayı olan Nisan ayının Mayıs ayına, kışlık ürünlerin giriş ayının Ekim ayından Kasım ayına kaydığı gözlemlenmiş olup, çetelede güncelleme yapılmıştır."

Enflasyonda yıllık hakkımız bu gidişle nisan ortasında tükenecek

Alaattin AKTAŞ

06 Şubat 2023 Pazartesi

✓ Yıllık enflasyon hakkımızı çok çabuk tüketecek gibiyiz. Bu gidişle nisan ortasında yıllık hak biter.

✓ Gidişat çok fena! Her ne kadar yıllık oran geriliyor diye sevinilyorsa da, ocakta 240 ayın en yüksek dördüncü artışı yaşandı.

✓ Geçen yıl "Yanlış yorumlanıyor" gerekçesiyle madde fiyatlarını açıklamaktan vazgeçen TÜİK, bu yıl madde ağırlıkları yerine grup ağırlıkları açıklarken acaba yine "Yanlış yorumlanır" kaygısı mı yaşadı?

Döviz kurunun adeta bin takla atılarak dört aydır neredeyse hiç artmaması sağlandı; hatta altı aydır... Döviz artmayınca ve uluslararası piyasalardaki fiyatlar da dalgalı bir seyir izleyince genel fiyat düzeyi üstünde çok etkili olan motorindeki fiyat artışı görece düşük kaldı... Doğalgazda İstanbul için indirim yapıldı, doğalgaz ve elektrik sanayi için ucuzlatıldı...

Buna rağmen ocak ayında tahminlerin çok üstünde bir fiyat artışı ortaya çıktı. Ocaktaki yüzde 6.65, geçen yılın nisanındaki yüzde 7.25'ten sonraki en yüksek aylık oran.

Yüzde 6.65 çok yüksek olmakla birlikte son bir yılın hesabından geçen yılki yüzde 11.10'luk oran çıktığı için yıllık artışta tabii ki bir gerileme var. Haliyle bu baz etkili gerilemeyle övünenler de var!

Ne güzel değil mi; enflasyonu önce yüzde 85'lere çıkar, sonra yüzde 60'ın altına indirdim diye övün!

Oysa maharet bu inişi sağlamak değil, bu çıkışa yol açmamak!

Hakkımız nisan ortasında doluyor!

Bu yılın resmi enflasyon hedefi yüzde 25. Cumhurbaşkanı Erdoğan ise bir süre önce iddialı bir çıkışla 2023 için hesapların yüzde 20 enflasyona göre yapılması gerektiğini dile getirdi.

İddialı olmak güzel de, gerçekleşme bize ne söylüyor, o da önemli...

Ocak ayında öyle bir oran geldi ki, yıllık hedefler bir anda adeta çöpe gitti! Yüzde 25 ve yüzde 20'ye göre ne durumdayız, bir bakalım:

Ocaktaki yüzde 6.65 artıştan sonra yüzde 25 için yalnızca yüzde 17.2 kaldı. $(1.25/1.0665=1.17-1)$ Dolayısıyla fiyatlar şubat-aralık döneminde, yani on bir ayda her ay yüzde 1.45 artarsa, bu düzeyde kalınabilirse, yüzde 25 gerçekleşir.

Yüzde 20'lik öngörü için kalan marj ise yalnızca yüzde 12.5. Bu da bundan sonraki aylarda yüzde 1.08'de kalınmasıyla mümkün.

Girişte belirttim; ocak ayında kur artışı yok, akaryakıt zammı çok yüksek değil; buna rağmen böylesine rekor sayılabilecek bir artış var.

Şimdi ocak ayındaki yüzde 6.65'ten sonra şubat ve martta da aynı oranlar gelse üç aylık artış yüzde 21.3'ü buluyor. Kalıyor yüzde 25 artışa yalnızca yüzde 3...

Yani biz bu gidişle 2023'ün tümü için öngörülen yıllık enflasyona nisan ayının ortasında ulaşırız. Ulaşmak dedimse, olumlu anlamda kullanmıyorum tabii ki bu kavramı, bunu "**Hakkımızı tüketmek**" olarak okumak daha doğru.

240 AYIN DÖRDÜNCÜ YÜKSEK ARTIŞI

Ocaktaki yüzde 6.65, geçen yılın altında kalındığı gerekçesiyle hiç de öyle küçümsenecek bir oran değil.

TÜFE, 2003 yılından bu yana tam yirmi yıldır, yani 240 aydır hesaplanıyor. İşte ocaktaki yüzde 6.65, bu 240 aydaki en yüksek dördüncü artışa işaret ediyor.

İlk sırada yüzde 13.58 ile 2021'in aralık ayı, ikinci sırada yüzde 11.10 ile geçen yılın ocak ayı, üçüncü sırada yüzde 7.25 ile geçen yılın nisan ayı var. Bu ocak da dördüncü sırayı aldı.

Ne tesadüf değil mi, bu 240 ayın rekor artışları nedense faizin düşük tutulduğu bu döneme rastladı.

Yine tesadüf olsa gerek; beşinci yüksek oran olan yüzde 6.30 artış da rahip krizinin yaşandığı ve faizin düşük tutulmak istendiği 2018'in eylül ayında çıkmıştı.

Faizle fiyat artışları arasında bir bağ var gibi görünüyor, değil mi... Olmaz mı, tabii ki var! Birkaç gün içinde bu bağın ne kadar güçlü olduğunu ortaya koyan veriler sunacağız sizlere...

ÇOĞU ÜLKENİN YILLIK ORANI

Ölümü görünce sıtmaya razı olmaya meyilli bir kesim var. Geçen ocaktaki 11.10 artıştan sonra (gerçi o oran çoktan unutuldu ya) yüzde 6.65'e iyi diyenler çıkıyor. Yüzde 11.10 unutulduğu için bakılan da daha çok yıllık orandaki gerileme.

Bu başarı değil ama hadi diyelim öyle...

Peki bir aydaki yüzde 6.65'lik artışa ne diyeceğiz?

Bu oran, **“Öldüler, bittiler, yerlerde sürünüyorlar, perişanlar”** dediğimiz ülkelerin yıllık enflasyonu.

O ülkeler yıllık oran çift haneye doğru yol alınca adeta ekonomik seferberlik ilan ediyor, önlem üstüne önlem alıyor; biz ise onların bir yıldaki mesafesini bir ayda kat ettikten sonra bile davul zurna çalmaya hazırlanıyoruz.

TÜİK'İN YAPTIĞI VERİ KARARTMADIR!

TÜİK geçen yıl ortasında madde fiyatlarını açıklamaktan vazgeçmişti. TÜİK'e göre, fiyatların açıklanması yanlış yorumlar yapılmasına yol açıyordu. Gerekçe buydu. Bu yıla birlikte tüm maddelerin ağırlıklarının açıklanmasından da vazgeçildi. Hadi diyelim madde fiyatları yanlış yorum yapılmasına yol açıyordu. Madde ağırlıkları da mı yanlış yorumlanıyordu? Yoksa bu ağırlıklarda görülmesi istenmeyen düzenlemeler mi söz konusu oldu? Böyle bir düzenlemeye gidildiğini hiç sanmıyorum ama bu gizliliğin de bir izahı olmalı. TÜFE'de geçen yıl 409 kalem mal ve hizmet kapsanıyordu. Sayının bu yıl 404'e indirildiği belirtildi. Listeye eklenen de olmuştu, çıkarılanlar da... Bu gayet normal, tüketimdeki paya göre bu tür değişiklikler olabilir. Ama işte bu yıl o 404 kalemin ağırlığı artık yok; var da yok! Bu 404 kalem gruplandırılarak 143 başlık altında toplandı ve bunların ağırlıkları veriliyor. Böyle bir toplulaştırılmaya gidilince bakın ne oldu... TÜFE'de çok uzun zamandır en büyük ağırlığa sahip kalem benzinli otomobildi. Benzinli otomobil 2023 için yüzde 5,1058 ağırlıkla ikinci sıraya indi. İlk sırada yüzde 5,7152'lik ağırlıkla **“yiyecek hizmetler”** var. Lokanta ve oteller grubunun alt grubu olan yiyecek hizmetlerinin kapsamında ne var, meçhul! Peki kapsamdaki kalemler geçen yıla aynıysa bile bunların ağırlıkları ne, meçhul!

“Siz detayı bilmeseniz de olur!”

2022'de lokanta ve oteller grubunda yer alan ve her birinin ağırlığı ayrı verilen kalemler şunlardı:

“Çorba, hazır yemekler, kebaplar, pideler, çiğ köfte, döner, burgerler, pizzalar, pastane ürünleri, hamur tatlıları, servis edilen sıcak ve soğuk içecekler, ayran, alkollü içkiler, otel ücreti ve yurt ücreti.”

Bu yıl ise lokanta ve oteller grubunda dört alt grup var:

“Yiyecek hizmetleri, içecek hizmetleri, oteller, pansiyonlar ve diğerleri, diğer konaklama hizmetleri.”

İşte **"yiyecek hizmetleri"** TÜFE'nin ağırlığı en yüksek kalem oluvermiş. TÜİK galiba **“Detayı bilip de ne yapacaksınız”** diyor!

Abdulkadir Selvi

Muhalif araştırmacı Özer Sencar: Cumhuriyet 9 puan önde

SİZ bu yazıyı okurken seçimlere 96 gün kalmış olacak. Seçimler yaklaştıkça yapılan kamuoyu araştırmalarının ve onları yapanların değerlendirmeleri önemli.

Ama merdiven altı araştırma şirketlerini kastetmiyorum. Seçimlerden önceki hava ile seçim kampanyası başladıktan sonraki iklimi ayırıyorum. Her seçimin bir ruhu var. Seçmen, kimi zaman istikrar için, kimi zaman değişim için, kimi zaman da iktidara ders vermek için sandık başına gidiyor. 14 Mayıs'ta hangi psikolojinin hâkim olacağını ise seçim kampanyası başladıktan sonra göreceğiz.

ADAY BELİRSİZLİĞİ DİBE ÇEKTİ

Seçimlere giderken ilk kez muhalefetin ne yapacağı, adayının kim olacağı bu kadar çok önem kazandı. O yüzden muhalefeti, muhalif kimliği ağır basan bir isim olan Metropoll Araştırma'nın sahibi Prof. Dr. Özer Sencar'la konuştım. Özer Sencar, cumhurbaşkanı adayı belirleyememenin 6'lı Masa'yı dibe çektiğini savunuyor. O yüzden Özer Hoca'ya, "Çok iddialı değil misiniz, bu yönde elinizde veriler var mı?" diye sordum. "Bu çok önemli bir bulgu, benim kişisel yorumum değil. 2022 Haziran ayından bu yana Metropoll'ün Türkiye Nabzı Araştırmaları'nın sonuçları bunu açıkça gösteriyor. 6'lı Masa liderlerinin muhalefet adayını belirleyememesi, buna karşılık Kılıçdaroğlu'nun muhalefetin adayı imiş gibi kampanya yürütmesi, Akşener'in buna karşı açık ve net bir tavır alamaması, siyaset meydanında Kılıçdaroğlu'nun görünürlüğünü artırırken Akşener'i görünmez kıldı. Bu tavır, İYİ Parti'nin haziran ayında kararsızlar dağıtılmadan yüzde 14 olan oyunu ocak ayında yüzde 10'a gerilettili" dedi.

ERDOĞAN'IN LİDERLİĞİ

6'lı Masa'daki gerilemeyi sadece adayının belirlenmemesine bağlamak yeterli olmaz kanaatindeyim. Bir de Erdoğan faktörü var. Özer Sencar da ona işaret etti.

"Hükümetin bütün imkânları kullanarak başlattığı yoğun seçim ekonomisi ve Erdoğan'ın dış politikadaki başarılı girişimleri ile güçlü lider algısını yeniden üretme fırsatı yakaladı. Böylece çok yönlü ve çok güçlü seçim kampanyasına başladı.

Sonuçta haziran ayında kararsızlar dağıtılmadan yüzde 26 olan oyu ocak ayında yüzde 34.2'ye yükseldi. Bu sonuç 2019 haziranından beri AKP'nin aldığı en yüksek oy oranı. Sonuç olarak AKP'deki artışa karşılık İYİ Parti'deki büyük düşüş, Millet İttifakı'nı Cumhuriyet İttifakı'nın 9 puan gerisine düşürdü. Ocak ayı itibarıyla kararsızlar oransal olarak dağıtıldığında Cumhuriyet İttifakı yüzde 47'ye yükselirken Millet İttifakı yüzde 38'e indi" dedi.

EKONOMİ İKTİDARI GÖTÜRÜR DEDİLER

AK Parti'nin oylarındaki gerilemede en büyük faktör ekonomi oldu. Peki muhalefeti gerileyen ne oldu?

Özer Sencar, "İktidarın ekonomi yönetiminde son 2-3 yıldaki çok büyük başarısızlığı sonucu enflasyon ENAG'a göre yüzde 170'lere yükseldi. Bu durum iktidar seçmeninin çoğu tarafından da kabul edildi. Muhalefet bu sonuçtan hareketle iktidarın seçimi kesin olarak kaybedeceğine inandı ve rahatladı. 'Erdoğan'ın karşısına kim çıksa kazanır' diye düşünerek diğer liderlerinin mutabakatını almaya gerek görmeden Kılıçdaroğlu aday gibi kampanyaya başladı. Bu hal özellikle İYİ Parti seçmeninde ve bir kısım kararsız seçmende kızgınlığa sebep oldu. Akşener kamuoyuna yönelik pasif bir muhalefetle Kılıçdaroğlu'nun kazanamayacağını ima eden konuşmalar yaptı ama bunu masada açıkça ifade etmedi. Bu durum kendi seçmenini partiden uzaklaştırdı. En yüksek yüzde 18.6'ya kadar yükselen İYİ Parti oyu yüzde 12'lere kadar geriledi. Bu arada diğer 4 küçük partinin de oyları şimdiye kadarki en düşük seviyeye indi. Muhalefet, siyasal zekâ ve becerilerini bunca yıldan sonra bile hâlâ fark etmemiş olacak ki, Erdoğan'ın seçimi kesin kaybedeceğine inandı. Ayrıca sekiz aydır başkan adayını belirleyemeyen muhalefet halkta yeterli güven oluşturamadı" diye konuştu.

HAZİRANDAN SONRA TABLO DEĞİŞTİ

Ekonomide bir baz etkisinden söz edilir ya haziran ayı da öyle. Haziran ayına kadar gerileyen iktidar oyları hazirandan sonra tırmanışa geçti. Muhalefette ise tablo tam tersine. Özer Sencar'a hazirandan sonraki eğilimi sordum. Özer Hoca, "Haziran ayından bu yana AKP oyları yaklaşık 7 puan artarken CHP oyları iki buçuk puan artmış, İYİ Parti'nin oyları 5 puan ve diğer 4 küçük partinin oyları yaklaşık 3 puan gerilemiştir. Sonuç olarak Cumhuriyet İttifakı'nın oyu yüzde 47'ye çıkarken, Millet İttifakı'nın oyu yüzde 38'e gerilemiştir" dedi.

MUHALEFET KAZANAMAZ MI

Ben kazanılmayacak seçim olmadığına göre kaybedilmeyecek seçimin de olmadığına inanırım. O yüzden Özer Sencar'a, "Muhalefetin kazanması için ne yapılması lazım?" sorusunu yönelttim.

“Muhalefetin seçimi kazanması hâlâ imkânsız değil” diye söze başladı. Kimya formülü verir gibi seçim formülü verdi. “Bunun için HDP dahil 7 parti liderinin kazanacağına inandıkları bir adayı hemen belirleyip hızla seçim kampanyasına başlamaları gerekir.

Eldeki veriler dikkate alındığında muhalefet, HDP ve özellikle Demirtaş’ın tam desteği alınmak kaydıyla Yavaş veya İmamoğlu’nun adaylığı etrafında ittifak sağlamalı. Ayrıca aday hangisi olursa olsun seçim ve kampanya yönetimi İmamoğlu ve ekibine emanet edilmelidir. Yaz başına göre muhalefetin kazanma şansı azalmış olsa da hâlâ kazanma ihtimalinin olduğunu düşünüyorum” diye konuştu.

KILIÇDAROĞLU ADAYLIĞINI İLAN EDECEK

Siyaset imkân sanatıdır. Peki Özer Sencar bunu mümkün görüyor mu?

“Ancak gözlemlerim Kılıçdaroğlu’nun sonuna kadar adaylıkta direneceği, Akşener’in onu onaylamayacağı ve sonuçta Kılıçdaroğlu’nun diğer 4 küçük partinin desteğiyle adaylığını ilan edeceği yönündedir. Bu da Erdoğan’ın kesin seçimi kazanması demektir. Son anda Akşener’in fikir değiştirip Kılıçdaroğlu’nu kerhen desteklemesi sonucu değiştirmeyecektir diye düşünüyorum” diyor.

SEÇMEN AFERİN DER Mİ

Ali Babacan, “Avrupa bize aferin diyecek” dedi. Muhalif medya ortak hükümet programını insanlığın kurtuluş reçetesi gibi sundu. Peki ortak hükümet programı muhalefete seçim kazandırmaya yetecek mi?

Özer Sencar o kanaatte değil. “Halk yazılı metinleri ve programları okumaz ve bunlar onun oy verme davranışını etkilemez. Seçmenin oy verme davranışını; adayın liderlik gücü, geçmişindeki başarı hikâyesi, kampanyayı yönetecek ve sandık güvenliğini sağlayacak ekibin gücü etkiler. Böyle bir metin ve sunumdan fayda beklemek, seçmen psikolojisi ve siyasetin doğasını hiç bilmemektir” dedi.

Bu konuda Özer Hoca’yla aynı fikirdeyim. Avrupalıları bilemem ama ortak hükümet programını okuyup seçmenin aferin demesini beklemiyorum.

İbrahim Kahveci

Enerji faturasında bilinmeyen artış

TÜİK Ocak-Aralık 2022 dış ticaret verilerini paylaştı. Ama TÜİK verilerine çok yakın olması nedeniyle Ticaret Bakanlığı'nın Ocak 2023 dış ticaret verilerini de burada kullanabiliriz.

Bu verilere göre aylık enerji ithalat faturası şu şekilde (milyon \$):

Ekim 2022: 7.451 - (94.362)

Kasım 2022: 7.777 - (95.542)

Aralık 2022: 8.181 - (96.549)

Ocak 2023: 8.750 - (96.475)

Parantez içindeki rakamlar son 12 aylık enerji ithalat faturasını gösteriyor.

Aylık rakamlar enerji ithalat faturasının arttığını gösterirken yıllık rakamlarda bu artış daha sınırlı. Ama unutmayalım ki 2021 yılında enerji ithalatına yıllık 50 milyar 692 milyon dolar ödeyen Türkiye bu faturanın 2022 yılında 96 milyar 549 milyon dolara çıktığını gördü.

Enerji ithalat faturamız yıllık bazda %90,5 artış gösterdi.

TÜİK ham petrol ithalat faturasını ve ithalat miktarını da açıklıyor. Toplam enerji ithalatımızın yaklaşık yüzde 30'u buradan geliyor.

2021 yılında 71,1 dolar olan ortalama petrol fiyatı 2022 yılı ortalamasında 103,7 dolara yükseldi. Fiyat artışı %45,8 olmasına rağmen ithal ettiğimiz petrol miktarı da 31.398 bin tondan 33.486 bin tona yükseldi (%6,65). Fiyat ve miktar artışı dikkate alındığında Türkiye'nin ortalama petrol faturası 2022 yılında %54,23 artışla 25 milyar 815 milyon dolara yükselmiş göstermiş.

Burası önemli... Çünkü Türkiye ortalama enerji ithalatını petrol ve türev ürünlerin fiyatına göre gerçekleştiriyor. Mesela bildiğimiz kadarı ile doğalgaz ithalatında boru hatlarından bu şekilde 25 yıllık kontratlar ile ithalat yapıyoruz. LNG gibi ithalatı ise spot piyasadan gerçekleştiriyoruz.

Şimdi şu iki kalemi karşılaştıralım: Türkiye'nin toplam ham petrol faturası yüzde 6,65 miktar artışına ve yüzde 45,8 fiyat artışına ilişkin olarak toplamda yüzde 54,23 artarak 25 milyar 815 milyon dolar oldu. Ama toplam enerji ithalat faturamız yüzde 90,5 artışla 50 milyar 692 milyon dolardan 96 milyar 549 milyon dolara yükseldi.

Ortada çok ciddi bir uyumsuzluk var.

Gelelim doğalgaz kısmına.

Şimdi burada verileri Kasım 2021-Kasım 2022 olarak kullanacağız. Çünkü elimizde doğalgaz ithalat miktarı ve fiyatı verileri Kasım 2022 ayına kadar var (EPDK). Kasım 2021-Kasım 2022 verilerini yazalım:

1-) Yıllık enerji ithalat faturamız 46 milyar 272 milyon dolardan %106,5 artışla 95 milyar 542 milyon dolara yükselmiş.

2-) Ham petrol ithalat faturamız ise 15 milyar 852 milyon dolardan %64,4 artışla 26 milyar 066 milyon dolara çıkmış.

3-) Doğalgaz ithalat miktarımız ise yıllık bazda %6,26 düşüşle 58.779 sm³'den 55100 sm³'e gerilemiş.

Şimdi buraya odaklanalım: Çünkü kilit nokta burada, yani doğalgaz ithalat faturasında.

Havaların sıcak gitmesi ile Türkiye elektrik tüketimi ve doğalgaz tüketimi hızla düştü. Aynı zamanda dünya gaz fiyatları da hızla düştü.

Yıllık rakamlardan verecek olursak şunu söyleyebiliriz: Kasım 2021'de 12 aylık toplam doğalgaz faturamız tamamını spot piyasadan ithal etseydik ithalat miktarı ve spot fiyatlar çarpıldığında ithalat faturamız %183,4 artış gösterecekti. Çünkü özellikle temmuz, ağustos, eylül aylarında gaz fiyatları 70 \$/mmbtu'ya kadar çıkmıştı.

Şöyle izah edelim: 2020 yılında yıllık ortalama 3,2\$/mmbtu olan fiyatlar 2022 yılında 40,3\$/mmtu değerden işlem görmüş. Ama biz ithalat miktarı ve ithalat fiyatı (spot) baz aldığımızda Kasım 2021'e göre Kasım 2022'de toplam 12 aylık gaz ithalat faturamız %183,4 artmış olacaktı.

Burada iki kilit konu var:

A-) Biz doğalgazı boru hatlarından 25 yıllık kontratlara bağlı olarak petrol ve petrol türev ürünlerin fiyatına endeksleyerek (3 ay ile 9 ay kademeli geçişle) satın alıyoruz.

O vakit doğalgaz ithalat faturamız petrol fiyat artışı (%45,8) dikkate alındığında spot piyasası kadar artmayacaktı. Hatta ithalat miktarımız düştüğünden toplam artış daha da düşecekti. Yine de bir ayrıntı daha var: Boru hattı gazı yanında spot piyasadan LNG aldığımız için (%20-30 arası) burada fiyat artışı en fazla yüzde 70-80'lere kadar ulaşabilirdi.

B-) Spot piyasada doğalgaz fiyatları hızla düşüyor. Yaz aylarında 70\$/mmbtu olan fiyat aralık ayında 36,0\$/mmbtu'ya geriledi.

Hem petrol fiyatında hem de doğalgaz fiyatında yaşanan bu düşüşe rağmen Türkiye'nin enerji ithalat faturası neden düşmüyor?

Bırakın düşmeyi, ocak ayında 8 milyar 750 milyon dolara yükselerek adeta ağustos-eylül 2022 zirvelerine yeniden ulaştı.

TEİAŞ verilerine baktığımızda ocak 2023'de elektrik üretimi geçen yılın ocak ayına göre yüzde -4,9 gerilemiş. Kaynaklara göre üretim değişiminde ise doğalgaz santrallerinde üretim yüzde -7,8 azalmış.

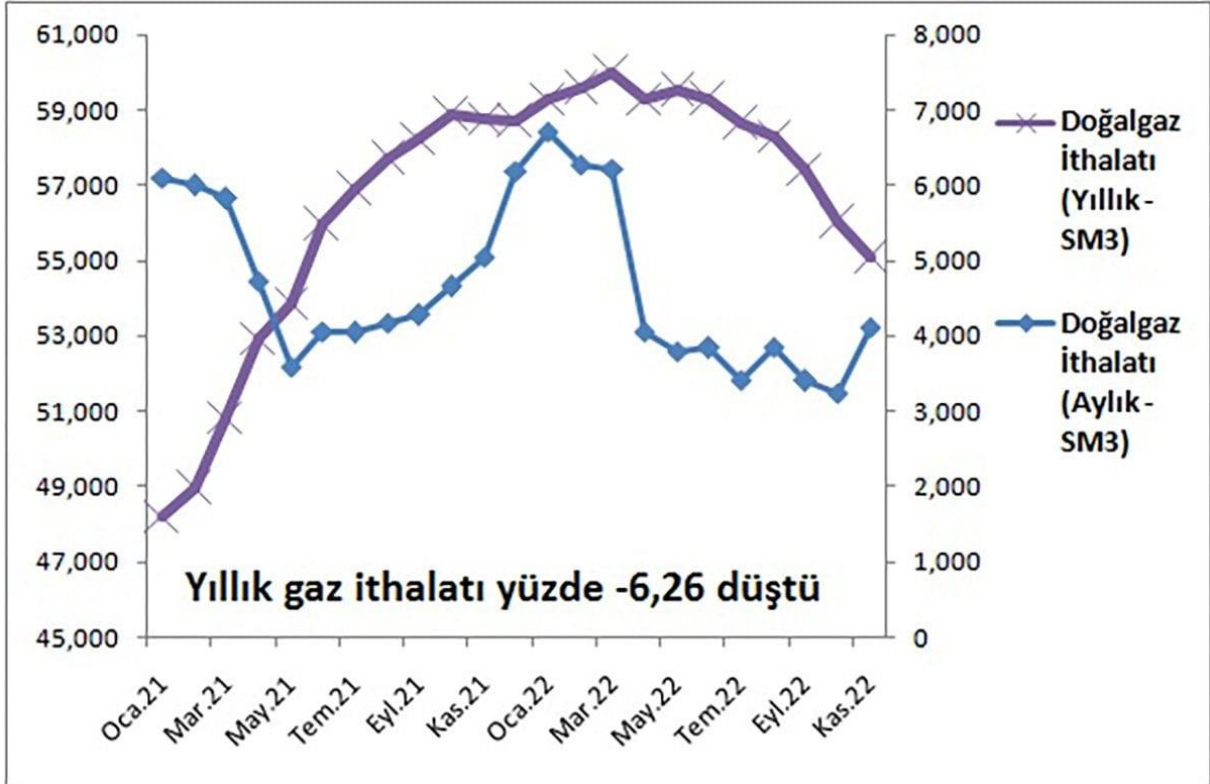
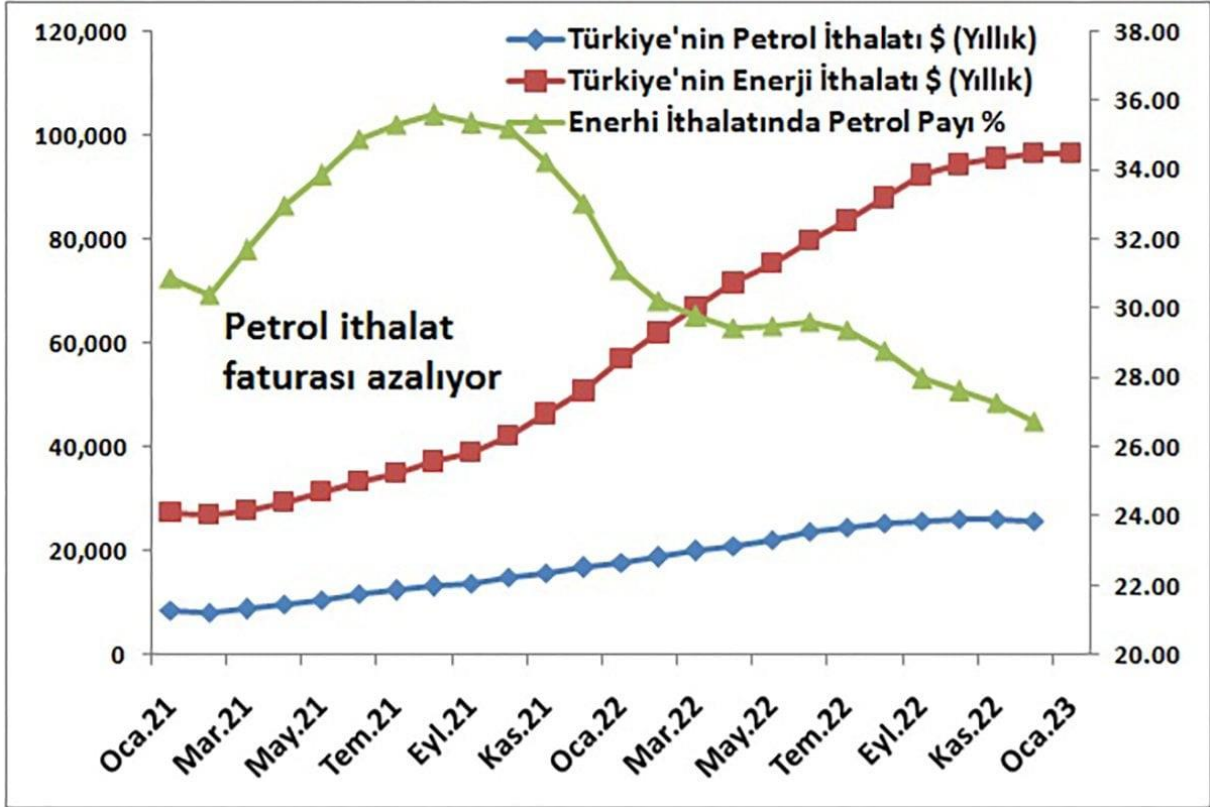
Doğalgaz fiyatının aynı seviyelere gerilediği, tüketiminin ise azaldığı Ocak 2023'te aylık enerji ithalat faturası geçen yılın aynı ayına göre neredeyse aynı kalmış. Oysa Hükümet sanayide kullanılan doğalgaz fiyatını indirirken ithalat faturasının artması da ilginç.

PUTİN FATURAYI NASIL ERTELEDİ?

Burada karşımıza bir başka soru çıkıyor. Henüz resmi olarak açıklanmadı ama henüz yalanlanmadı da... Putin Türkiye'nin doğalgaz ithalat faturasını seçim sonrasına erteledi mi?

Hem bütçe verileri hem de MB'nin BOTAŞ'a döviz satışı bu erteleme fiili olarak çoktan başladığını, hatta erteleme faturasının 20 milyar doları da çoktan aştığı anlaşılıyor.

Soru şu: Acaba bu fatura erteleme ne maliyet karşılığı gerçekleşiyor? Dünya'da enerji fiyatları düşerken, Türkiye'de enerji tüketimi de azalırken enerji ithalat faturamızdaki artışın nedeni ne olabilir? Putin'in seçim sonrasına veresiye defteri açması ile bu enerji faturası arasında bir ilişki var mı?

06 Şubat 2023, Pazartesi

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Güneş Motel pazarlıkları 6'lı masadan daha ahlaklıydı

Türkiye, uzun yıllar kendisine müttefik olarak gördüğü ABD'nin gerçek yüzünü tanımaya başladı. Suriye ve Ege'deki ABD varlığının doğrudan Türkiye'yi hedef aldığı artık herkes tarafından biliniyor. Son olarak ABD Büyükelçiliği'nin İstanbul'daki konsoloslukları örgütleyerek toplu bir kapatma kararı alması, Türkiye düşmanlığının hangi boyutlara geldiğini bize gösteriyor. ABD, Türkiye'deki siyaseti dizayn etmeye çalışıyor. **Batı'dan 'Aferin' almaya çok meraklı olan 6'lı masa ise ABD tarafından kullanılmaya dünden razı.**

46 YIL SONRA YİNE AYNI PAZARLIK

6'lı masanın üyelerini birarada tutmak ve birlikte hareket ettirmek ise hiç de kolay değil. **Siyasi egoları boylarını aşmış bu isimlerin hepsi farklı bir pazarlık peşinde.** Bu pazarlıklar bize 1977 yılındaki Güneş Motel olayını hatırlatıyor. İlk kez oy kullanacak genç seçmen bu Güneş Motel pazarlıklarını bilmez. "11'ler olayı" olarak tarihe geçen bu pazarlıkta 11 milletvekili, Demirel hükümetine verilen gensoruya destek verdi. Bu sayede eline ne mi geçti? Ecevit'in kuracağı 42. Hükümet'te bakanlık koltuğunu kaptılar. Bu pazarlıkları da dönemin CHP'li İstanbul Belediye Başkanı Aytekin Kotil organize etmişti. 46 yıl sonra 6'lı masada Güneş Motel benzeri pazarlıklar yapılıyor.

KİM KAÇ MİLLETVEKİLİ ALACAK?

6'lı masayı oluşturan 4 partinin baraj sorunu var. Deva, Gelecek, Saadet, Demokrat Parti tek başına seçime girerse yüzde 7 barajına takılacağı kesin. Dolayısıyla CHP listelerinden seçime girmeye çalışıyorlar. Kılıçdaroğlu'na "Sen bizim istediğimiz sayıda milletvekili ve bakanlıkları ver, biz de seni Cumhurbaşkanı adayı yapalım" diyorlar. Ama pazarlık öyle kolay değil. Siyasi kulislere Gelecek ve Deva Partisi'nin 20 milletvekili istediği konuşuluyor. Zaten CHP'nin toplam 135 milletvekili var. Bu milletvekillerini de 6'lı masada dağıtırsa CHP'yi elinde tutamaz. Milletvekili ve bakan

olma hayali ile yanıp tutuşan il başkanları, bürokratlar, parti yöneticileri büyük bir hayal kırıklığı yaşar.

Kılıçdaroğlu'nun bu dört partiye vereceği milletvekili sayısının 20'yi geçeceğini zannetmiyorum. 2018 seçimlerinde Saadet Partisi'ne 2 milletvekili vermişti. Bu sayı 2023 seçimlerinde biraz daha artabilir. Ama toplamda 4 partiye dağıtılacak milletvekili sayısı 20'yi geçemez. Babacan ve Davutoğlu 5 milletvekili ile yetinir mi yetinmez mi? Sorun çıkaracaklarını zannetmiyorum. **Geldikleri siyasi geleneğe ihanet eden bu küçük partilerin liderleri, 3-5 vekil ve 1 bakanlık için seve seve ülkenin geleceğini feda edebilir.**

Hakkaniyetli olmak açısından altını çizeyim. Güneş Motel pazarlıkları ile siyaseti dizayn etmeye çalışanlar 6'lı masadan daha ahlaklıydı.

GERÇEK TEHLİKE KOALİSYONDA

Bakanlık pazarlıklarında ise durum daha korkunç. Burada sadece 6 parti değil, FETÖ ve PKK/HDP'nin de bakanlık talebi olacak. Onu şimdilik düşünmek bile istemiyoruz. Bence asıl tehlike bu Güneş Motel pazarlıklarında değil. Gerçek sorun Türkiye'nin korkunç bir koalisyon pazarlığının içerisine düşmüş olması. Davutoğlu "Cumhurbaşkanı kendi karar alırsa kriz çıkar" demiş ve yetki istemişti. Kılıçdaroğlu da bu isteği çok makul karşılamıştı. 1970'lerin koalisyon hükümetleri yıllarına dönersek, yönetilemeyen ve istikrarsız bir ülke ile karşı karşıya kalırız. Buna en çok seven de ABD olur.